

Pengarna och hemmet

- projektansökan avseende förebyggande insatser

Stadsledningskontorets information 2009-04-07:

”Ur avsatta medel för ny- och tillbyggnad av särskilda boenden för hemlösa som är psykiatiskt funktionsnedsatta kan nämnderna direkt i tertialrapporterna även söka medel för förebyggande insatser. ... Enligt beslut i kommunfullmäktige 30 mars 2009 (dnr 112-2849/2008) bör avsättningen även användas till bl.a. utveckling av evidensbaserade modeller för övergången från institution till eget boende samt utveckla stadens boendestöd och modeller för en effektiv budget- och skuldrådgivning riktad till målgruppen”

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund och nuläge _____	2
1.1	Beskrivning av projektet.....	3
1.2	Nulägesbeskrivning.....	3
1.3	Alternativ till projektidén.....	4
2.	Nyttan/effekten av projektet _____	5
2.1	Intern effektivisering.....	5
2.2	Nollalternativ	5
3.	Omfattning på projektet och benchmarking _____	6
3.1	Omfattning.....	6
3.2	Benchmarking.....	6
4.	Förutsättningar för att lyckas med projektet och nå avsedd nytta _____	6
5.	Kostnader och finansiering _____	7
5.1	Projektets kostnader	7
6.	Resursbehov _____	7
7.	Risker _____	7
8.	Uppföljning _____	7

BAKGRUND OCH NULÄGE

Hässelby-Vällingby är en stadsdel med drygt 62 000 invånare. I Folkhälsoinstitutets kommunala basfakta finns barnfattigdomsindex redovisade för 2006. Enligt detta levde 15 % barn i åldern 0-17 år i ekonomiskt utsatta hushåll. Procenttalen för Stockholms län i sin helhet var 13 och i hela landet 12.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har en väl utbyggd verksamhet av lägenheter med tillsyn och speciella villkor; försöks-, tränings- och jourlägenheter, i dagsläget ca 110 lägenheter. Lägenhetsverksamheten är organisatoriskt placerat inom Individ och familjeomsorgen, Vuxenenheten. Stöd och tillsyn i boendet ges av såväl boendestödjare, socialsekreterare som biståndshandläggare inom Socialpsykiatriska enheten och Vuxenenheten. Vid Vuxenenheten finns det idag två uppsökare som riktar sig till alla personer som inte är kända inom förvaltningen och har boenderelaterade problematik, som tex. hot om avhysning och störningar. Under år 2008 har det kommit in sammanlagt 70 underrättelser om avhysning från kronofogden, 281 meddelande om uppsägning på grund av obetalda hyror samt 48 ärenden som riskerar avhysning på grund av störande beteende.

Inom enheten för Ekonomiskt bistånd arbetar en budget- och skuldrådgivare. Arbetet bedrivs inom tre arbetsområden; budgetrådgivning, skuldrådgivning och skuldsanering.

Ett återkommande problem för familjer och ensamstående personer, som har insatser inom Individ- och familjeomsorgen, är att hantera sin vardagliga ekonomi i tex. att prioritera sina hyresbetalningar.

Det har hittills saknats resurser för att kompetensutveckla befintlig personal i metoder och modeller för att kunna ge ett klokt och bra stöd till klienterna. Det har även saknats resurser för att ha personal som med hög och tät kontinuitet kan genomföra ett förändringsarbete tillsammans med klienten, särskilt i vardagsekonomisk hantering för familjer och ensamstående vuxna som hotas av vräkning och kring de personer som i sin rehabilitering fått ett boende i försöks- och träningslägenhet. Traditionellt har man i dessa lägen hänvisat budget- och skuldrådgivning. Det finns dock ett behov av att kunna stödja målgruppen i ett tidigare skede för att förebygga stora och ofta komplicerade problem i ekonomin som i ett senare skede kan leda till att budget- och skuldrådgivningen måste träda in.

Beskrivning av projektet

Den bärande idén i detta projekt är att skapa ett program som ger långsiktigt stöd för enskilda att klara sin vardagsekonomi och behålla sitt boende. Förvaltningen vill utveckla programmet genom att integrera MI (Motiverande Intervju-metoden) med beprövade metoder inom budget och skuldrådgivningen. Programmet har ett utgångsläge i ett helhetsperspektiv där den enskilde ges stöd inom ett flertal livsområden. Målet är att personal som arbetar inom Individ och familjeomsorgen får utbildning och kan genomföra programmet för klienter i målgruppen.

För att arbeta förebyggande mot hemlöshet kopplas en hyresrådgivare till projektet. Hyresrådgivarens roll är att samverka med hyresvärdar i ett tidigt skede och att arbeta uppsökande tillsammans med vuxenhetens befintliga uppsökare. Till hyresrådgivaren kopplas en referensgrupp med nyckelpersoner inom förvaltningen och hyresvärdarna i området.

Målgrupp

Programmet vänder sig till aktuella klienter med en social problematik i kombination med hemlöshet. Dessa finns ofta på institutioner, ex stödboenden och i HVB-hem. De bedöms kunna erbjudas eget boende där vägen till självständighet kräver insatser för att hantera den vardagliga ekonomin. Även för personer i egna boenden som kommer i kontakt med socialtjänsten utifrån problem med bristande hyresbetalningar och/eller vräkningshot, ska programmet kunna användas.

Planerade aktiviteter:

- Utveckla ett program med stöd av MI och metoder inom budget och skuldrådgivningen som ger långsiktigt stöd för den enskilde att få och behålla ett eget boende.
- Utbilda socialsekreterare, biståndshandläggare och boendestödjare i att arbeta med programmet.
- Implementera programmet.
- Utvärdera givna insatser.
- Starta referensgrupp med hyresvärdar och Kronofogdemyndigheten.
- Utveckla samverkansformer internt och externt.

Nulägesbeskrivning

Förvaltningens erfarenhet är att den enskildes ekonomiska situation, med daglig hantering av utgifter och gamla skulder, är ett stort problemområde som behöver och kan förbättras och utvecklas.

Ett vanligt mönster är att den boende har gamla hyresskulder, ådrar sig nya hyresskulder, betalningsanmärkningar, har för låga och osäkra inkomster, är beroende av försörjningsstöd och har svårigheter i att klara av och förstå de regler som är förknippat att ha ett eget boende.

För en familj eller en ensamstående person med psykisk problematik och eller missbruksproblematik, kan det vara svårt att koncentrera sig och delta i olika former av rehabiliteringsinsatser om de ekonomiska problemen med skulder hela tiden tränger sig på. Oavsett om svårigheterna att hantera ekonomi förekommer parallellt med missbruk och andra problem eller inte, innebär den situation dessa människor hamnat i risker för barnens utveckling. Många familjer har begränsade ekonomiska resurser till basala behov såsom mat och kläder. När sådana familjer kommer efter med hyran har de små möjligheter att hantera den uppkomna situationen. Det finns risker för barn i dessa familjer, både kortsiktigt och långsiktigt, i form av oro över hyresskulder och risk för vräkning. Om en familj eller ensamstående vuxen blir vräkt innebär detta en katastrof för alla inblandade och ett misslyckande som är svårt att reparera. Med de allt hårdare krav som ställs från hyresvärdar för att godkänna presumtiva hyresgäster är chanserna att få ett nytt hyreskontrakt efter en avhysning små.

I den behovsinventering som gjorts har det framkommit att klienter med gamla hyresskulder ökar vilket försvårar övergång till eget kontrakt. Det sker även ökning av antalet inkomna ärenden från hyresvärdar med anledning av varning om avhysning där den övervägande delen är pga. hyresskulder.

Nedanstående tabell visar ärenden som avser personer som ej är aktuella tidigare inom socialtjänsten.

Alternativ till projektidén

Något alternativ till projektidén finns ej.

NYTTAN/EFFEKTEN AV PROJEKTET

Medborgarnytta

Det uppstår goda effekter för den enskilde om man får bättre kontroll över sin privatekonomi. Det är en nödvändighet för att uppnå ett självständigt ekonomiskt liv.

En effekt för enskilde är även mindre ekonomisk stress och minskad risk för att drabbas av ohälsa vilket ger en vinst för den enskilde, familjen och barnens hälsa.

Ökad förmåga att hantera sin ekonomi ger bättre förutsättningar att tillgodogöra sig andra rehabiliteringsinsatser.

Avhysningar av barnfamiljer och enskilda kan undvikas.

Boendetiden i försöks- och träningslägenheter kan komma att kortas ner vilket innebär att fler får möjlighet att få eget kontrakt.

Intern effektivisering

Ett arbetsverktyg som går att använda i det dagliga sociala arbetet ger en ökad tydlighet och effektivare arbetssätt. Programmet kommer även frigöra resurser för socialtjänsten genom lägre kostnader för institutionsplaceringar och lägre kostnader för försörjningsstöd genom minskade hyres- och elskulder.

En hemflytt av 10 personer från stödboende till eget boende innebär besparing med 2,7 mkr på ett helår. Hemflytt av 3 personer från HVB-hem till eget boende innebär besparing med 1,6 mkr på ett helår. Minskade kostnader för försörjningsstödet genom ersatta hyreskulder beräknas kunna minska med 50 % på ett helår vilket ger en besparing med 0,3 mkr.

Nollalternativ

Vid ett nollalternativ, dvs projektet genomförs ej, leder utvecklingen till fortsatt ökade kostnader inom Individ och familjeomsorgen avseende hyresskulder, stödboenden och HVB-hem.

PROJEKTETS OMFATTNING OCH BENCHMARKING

Omfattning

Behovet av kompetensutveckling för personalen inom Individ- och familjeomsorgen omfattar ca 70 personer. Efter kompetensutvecklingen kan personalen arbeta med den enskilda med stöd av MI och strukturerade metoder med inriktning på den enskildes vardagsekonomi.

Klientgruppen som bedöms vara berörd av insatser redovisas enligt nedan:

- Merparten av boende i försöks- och träningslägenheter ; 110 klienter
- Gruppen personer boende på institution där planering för hemflytt pågår; 60 klienter
- Personer i eget boende i riskzon för avhysning; 300 klienter

Benchmarking

Modell med strukturerat verktyg för att hjälpa klienter att hantera din vardagsekonomi har påbörjats i Enskede-Årsta-Vantör.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ATT LYCKAS MED PROJEKTET OCH NÅ AVSEDD NYTTA

- *Hur skall det säkerställas att projektresultatet används/tillämpas i verksamheten på det sätt som krävs för att det skall ge avsedd effekt?*

Utbildning och handledning i metoden kommer att ges och avdelningsledningen skapar möjligheter och stöd för att använda programmet. En projektledning tillätts för att säkra att arbetsprocessen implementeras i arbetssätt.

- *Vem skall ansvara för projektresultatet efter avslutat projekt? Har denna person tagit på sig det ansvaret? Bör projektet ta fram rutiner för hur projektresultatet skall förvaltas och följas upp efter avslutat projekt?*

Ledningen tillsammans med förvaltningens budget- och skuldrådgivare kommer att ansvara för att utprovade arbetssätt och program fortsätter.

- *Vilka är övriga förutsättningar för att projektet verkligen skall lyckas och skapa avsedd verksamhetsnytta? Till exempel att annat projekt levererar i tid, att projektresultatet verkligen implementeras i verksamheten, att KF fattar visst beslut etc*
- En plan för implementeringen görs som ska beröra alla nivåer inklusive ledning med stöd från nämnden.

EVIDENSBASERADE MODELLER

Utbildning i motiverande samtal kommer att ge stöd i att använda metoden som ett förhållningssätt i arbetet med klienten.

KOSTNADER OCH FINANSIERING

Projektets kostnader

Projektets totala externa budget beräknas omfatta 2.900 tkr. Budgetposterna fördelar sig enligt följande:

- Kostnad för externa utbildningskonsulter: 300 tkr
- Kostnader för inköp av licenser, datorstöd (HEP, InfoTorg): 50 tkr
- Övriga kostnader; 50 tkr
- Kostnad för personal; projektledare, hyresrådgivare, dokumentstödjare, kompetensutvecklare/metodstödjare, boendestödjare för vuxna med missbruk: 2.500 tkr
- Totalt uppskattas att interna resurser omfattande ca 3.000 arbetstimmar behövs för att genomföra projektet.

RESURSBEHOV

Nedan redovisas troligt resursbehov för att projektet ska kunna leverera specificerad nytta:

Namn	Roll/Ansvar	Antal timmar/ vecka	Period
	<i>Projektledare</i>	39,5	Aug 09 – jun 10
	<i>Kompetensutvecklare/metodstödjare</i>	39,5	Aug 09 – jun 10
	<i>Dokumentstödjare</i>	19,75	Aug 09 – jun 10
	<i>Boendestödjare för personer med missbruk</i>	80	Aug 09 – jun 10
	<i>Hyresrådgivare</i>	39,5	Aug 09 – jun 10

RISKER

Några sådana risker kan ej bedömas i dagsläget.

Risker	Åtgärder

UPPFÖLJNING

Uppföljning av kostnadsutveckling ska ske i samband med månadsuppföljningar och bokslut och gälla

- Antal avhysningar
- Antal placeringar – minskning
- Minskning av ersatta hyresskulder